

Daf James

Ble cawsoch chi eich geni a'ch magu?

Yn y Bont-faen.

Ble aethoch chi i'r ysgol?

Ysgol Iolo Morganwg ac Ysgol Gyfun Gymraeg Glantaf.

Beth roeddech chi'n ei hoffi neu'n ei gasáu am yr ysgol?

Ro'n i'n casáu mynd ar y bus. Roedd anarchiaeth lwyf: y bwllis yn cael eu ffordd eu hunain. Ond ro'n i'n ffindo cysur yn y stafell gerdd neu'r stiwdio ddrama; tym' bach fel Jac yn y llyfr!

Beth oeddech chi eisiau bod ar ôl tyfu fyny?

Actor. Do'n i ddim yn adnabod neb oedd yn sgwennu. Do'n i ddim yn gwbod bod hi'n bosib cael gyrfa fel sgwennwr!

Pa un oedd eich hoff lyfr pan oeddech chi'n blentyn?

The Witches a *To Kill a Mockingbird*. Ro'n i hefyd yn hoff iawn o *The Chronicles of Narnia* a llyfrau Gwenno Hywyn ac Irma Chilton.

Beth yw eich diddordebau?

Sgwennu a chyfansoddi. Dwi'n teimlo'n lwcus iawn bo' fi'n cael ennill bywoliaeth wrth neud beth wi'n garu. Yn ddiweddar dwi wedi dechrau mwynhau mynd i'r gym a chodi pwysau – achos dwi'n eistedd ar fy mhen-ôl drwy'r dydd yn sgwennu – a dwi wedi dechrau cael gwersi sielo hefyd.

Beth sy'n eich gwneud chi'n hapus?

Fy ngŵr a'm plant!

Beth sy'n eich gwylltio chi?

Fy ngŵr a'm plant! Ac arweinwyr a gwleidyddion yn dweud celwydd.

Pryd ddechreuoch chi feddwl am ysgrifennu?

Ers 'mod i'n gallu sgwennu, dwi wastad wedi sgwennu'n greadigol. Yn blentyn ro'n i'n dwlu creu straeon byrion a barddoniaeth. Ond ro'dd popeth eitha morbid a thywyll! Dwi'n meddwl o'n i'n ymarfer shwt i ymdopi ag emosiynau mawr bywyd drwy sgwennu.

Es i astudio llenyddiaeth Saesneg – lot o ddramâu – a gweithio fel *usher* mewn theatr. Ac yna, pan o'n i'n astudio mewn ysgol ddrama, sgwennes i fy nrama gyntaf, a sylweddoli bod yr holl bethau hyn – astudio dramâu, gwyllo dramâu, actio, dysgu deialog – wedi bod yn arwain fi at fod yn ddramodydd. Daeth sgwennu nofel lot yn hwyrach, a fi yn fy mhedwardegau. Ond ro'n i wastad wedi isie sgwennu nofel – llyfrau o'dd fy nghariad cynta – a dyw hi byth yn rhy hwyr! Fel dramodydd ro'n i wedi dysgu lot am sut i ddweud stori a chreu cymeriadau. Ffurf gwahanol, ie, ond yr un yw'r nod, sef diddanu a chyffwrdd cynulleidfa drwy archwilio themâu sy'n bwysig i mi.

O ble rydych chi'n cael eich syniadau?

O bobman! Profiadau personol, sgysiau dwi'n gorglywed, rhywbeth dwi'n ddarllen. Ambell waith ma' syniad yn glanio, fel manna o'r nefoedd; dro arall ma' sawl syniad gwahanol yn cydgyfarfod ar yr un pryd; ac ambell waith mae hedyn syniad yn plannu gwraidd yn yr isymwybod heb i fi wir sylwi, nes bod yr hedyn wedi tyfu'n goeden yn yr ymennydd na alla i ei anwybyddu mwyach.

Oes yna themâu/pynciau arbennig sy'n apelio atoch?

Straeon am gymeriadau ymylol: pobl sy'n teimlo ar y 'tu fas'; straeon am gariad; straeon am gymeriadau yn gorchfygu anawsterau mawr; straeon am deuluoedd; straeon am hud a lledrith neu elfennau ffantasi a mytholegol; straeon am gymeriadau LHDC+, straeon sy'n ymwneud â cherddoriaeth. Dwi'n hoff iawn o straeon sy'n neud i fi chwerthin a chrio.

Oes gennych chi gyngor i rywun sy'n trio ysgrifennu?

Yng ngeiriau anfarwol Eden (a'r angel yn *Jac a'r Angel*): paid â bod ofn! Dechreuwch sgwennu a pheidio gorfeddwl. Do'n i erioed wedi gweithio ar nofel pan ddechreues i ar *Jac a'r Angel*, felly benderfynes i iste lawr a sgwennu am awr y diwrnod cyn i'r plant godi. Ar ôl 'chydig fisoedd roedd drafft gen i! Yr her gyntaf yw cyrraedd y diwedd: mae'n haws ailsgwennu rhywbeth unwaith bod geiriau ar bapur na syllu ar ddalen wag. Peidiwch poeni os yw e'n rybish chwaith. Bydd y lleisie mewnl yn wastad yn trio dweud nad yw eich gwaith yn ddigon da, ond rhaid anwybyddu nhw, a rhoi rhywdd hynt i fod yn rybish 'fyd. Ma' lot o 'ngweithiau mwyaf llwyddiannus wedi cychwyn fel rhywbeth o'n i'n meddwl o'dd yn rybish!

Beth yw'r peth gorau/gwaethaf am fod yn awdur?

Mae cael unrhyw gynulleidfa i wrando ar eich stori yn ffrainc aruthrol; ond mae hefyd yn gallu neud i chi deimlo'n fregus – rhannu eich gwaith â phobl. Ma' isie bod yn ddewr ac ma' hynny'n gallu teimlo'n anodd, ond yn aml, y pethe sy'n teimlo anodda yw'r pethe sy wir yn werth eu gneud!

Cwestiynau Cyflym

Hoff lyfr o'ch plentyndod?

The Witches a *To Kill a Mockingbird*.

Hoff gymeriad o lyfr?

Dwi'n hoff iawn o Paddington. Dwi'n caru ei ddiniweidrwydd a'r ffordd mae e'n gweld y da mewn pobl – tym' bach fel Jac – ond ar ochr arall y sbectrw, dwi wrth fy modd gyda chymeriadau cas fel Miss Trunchbull!

Hoff le?

Adre, traeth y Mwnt ac Ynys Llanddwyn.

Hoff fwyd?

Unrhyw beth gan fy ngŵr – mae e'n athrylith yn y gegin!

Hoff ffilm/rhaglen deledu?

Y Dyn Nath Ddwyn y *Dolig*. Mae'r ffilm wedi ysbrydoli *Jac a'r Angel*.

Hoff air?

Ansbaradigaethus – am air!

Superpower o ddewis?

Gallu hedfan. Pan o'n i'n blentyn ro'n i'n arfer breuddwydio am hedfan yn aml; ond bydde bod yn anweledig yn eitha cŵl hefyd! Ydw i'n gallu hedfan wrth fod yn anweledig?! 'Se hynna'n *brilliant!*

Hoff rwydwaith cyfryngau cymdeithasol?

Instagram. Gan fy mod i'n trin geiriau drwy'r dydd, mae'n reit neis edrych ar ddelweddau.

Beth sy'n gwneud i chi wenu?

Fy mhlant yn chwerthin llond eu boliau. A'r gair 'ansbaradigaethus'!

Swydd tasech chi dim yn awdur? Swydd ddelwryd?

'Frontman' band cŵl yn perfformio ar brif lwyfan Glastonbury, neu bêl-droediwr gorau'r byd am ddiwrnod o leiaf, i brofi rhywbeth hollol wrthgyferbyniol. Bydde fy mhlant wrth eu bodde 'fyd!

Top tip i ddarpar awduron:

Mae gan bawb ei stori a'i ffordd unigryw o weld y byd: sgwennwch o'r galon a pheidiwch â bod ofn!